

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-1-137 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 06-84/1060-307
Karar Tarihi : 15.11.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : M.Akif KAYAR, C. Atalay HATİPOĞLU, Çiğdem ÜNAL

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - CMT Çimento ve Mineral Teknolojileri San. Dan. Tic. Ltd. Şti.
Mehmet Akif Cad. 1.Sok. Haydar Akın İş Merkezi
1. Blok No:25 Kat:6 Şirinevler/İstanbul

D. KARŞI TARAF : - Aşkale Çimento San. T.A.Ş.
Yeşilova Mah. Trabzon Karayolu Üzeri 3.km
Aşkale/Erzurum

E. DOSYA KONUSU: Aşkale Çimento San. T.A.Ş.'nin, Trabzon Çimento Fabrikası'ndan sonra Gümüşhane Çimento Fabrikası'nı da alarak Doğu Karadeniz çimento pazarında hakim duruma geçtiği, bu yolla hakim durumunu kötüye kullanarak sektörde rekabeti önlediği ve 4054 sayılı Kanun'un özüne aykırı bir durumun ortaya çıktığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından 12.9.2006 tarihinde gerçekleştirilen ihalede Gümüşhane çimento fabrikasının, daha önce yine bir TMSF ihalesiyle Trabzon çimento fabrikasını alan Aşkale Çimento San. A.Ş. (Aşkale Çimento) tarafından alındığı, Aşkale Çimento'nun tesisin gerçek değerinin çok üzerine çıkararak bedeli yükseltmesi sonucunda CMT Çimento'nun ihaleyi alamadığı, böylece, Doğu Karadeniz çimento pazarında Aşkale Çimento'nun tam hakimiyet sağladığı, ihale CMT Çimento tarafından alınmış olsaydı bu şirket tarafından 1 (bir) milyon ton kapasiteli entegre bir çimento fabrikası kurulacağı, ihale sonucu itibarıyla 4054 sayılı Kanun'un özüne ve ruhuna aykırı bir durumun ortaya çıktığı iddia edilerek, idari tedbirlerin uygulanması ve gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.9.2006 tarih, 6162 sayı ve 13.10.2006 tarih, 6832 sayı ile giren başvurular üzerine hazırlanan 9.11.2006 tarih ve 2006-1-137/İİ-06-MAK sayılı İlk İnceleme Raporu 13.11.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-110/218 sayılı Başkanlık Önergesi ile 06-84 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Gümüşhane Çimento'nun TMSF tarafından satışına ilişkin işlemin 4054 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1998/4 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ kapsamında ön bildirim ve/veya izne tabi olmadığı, CMT Çimento'nun şikayetinin reddedilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

I. DEĞERLENDİRME

I.1. 1998/4 sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirme

1998/4 sayılı Tebliğ'in kapsam başlıklı 2. maddesi: *"Aşağıda sayılan haller hariç olmak üzere, bir teşebbüsün ortaklık paylarının ya da diğer hak ve araçların tümünün veya bir kısmının teşebbüsün üzerindeki kontrolü değiştirecek ya da karar organlarını etkileyecek şekilde yahut mal veya hizmet üretimine yönelik birimlerin özelleştirme yolu ile her türlü devri bu Tebliğ hükümlerine tabidir.*

Bu Tebliğ kapsamı dışında kalan haller şunlardır:

- ...
- *Mal veya hizmet üretimine yönelik olmayan gayrimenkullerin devri,*
- ..."

şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre, söz konusu satış 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamına girecek şekilde bir ortaklık payı devrini ya da diğer hak ve araçların tümünün devrini veya bir teşebbüs üzerindeki kontrolün devrini ya da karar organlarını etkileyecek nitelikte bir işlemi içermediği gibi, mal veya hizmet üretimine yönelik birimlerin devri niteliğinde de değildir. Çünkü, yapılan incelemeler sonucunda;

- entegre bir çimento fabrikasının gerektirdiği yapıya ve tesise sahip olmayan Gümüşhane Çimento'nun halihazırdaki makine ve teçhizatının 10 yıldır gayri faal ve bakımsız olduğu, çalışıp çalışmayacağını bilmediği,
- en azından bir öğütme tesisi olarak faaliyete geçebilmesi ve yeniden üretim yapabilmesi için (bir öğütme tesisinin olmazsa olmazı niteliğindeki değirmenin ikinci el olarak alınması durumunda) asgari 4-5 milyon dolarlık yatırıma ihtiyaç duyduğu,
- içerisinde işleyebilecek durumda bulunan tek unsur olan paketleme tesisinin ise tek başına kullanılmasının Aşkale Çimento için hiçbir operasyonel avantaj sağlamayacağı,
- satışın yalnızca bir gayrimenkul satışı şeklinde gerçekleştiği, herhangi bir ticari&iktisadi bütünlüğü içermediği, herhangi bir işletme hakkı devrinin de söz konusu olmadığı

anlaşılmıştır. Dolayısıyla, Gümüşhane Çimento Fabrikası'nın TMSF tarafından ihale yoluyla satılması işlemi, 1998/4 sayılı Tebliğ'in kapsam başlıklı 2. maddesinin Tebliğ kapsamı dışında kalan haller bölümü uyarınca, mal ve hizmet üretimine yönelik olmayan gayrimenkullerin devri niteliğinde olup, 1998/4 sayılı Tebliğ'in kapsamında değildir.

I.2. Şikayetçinin İddialarına Yönelik Değerlendirme

Şikayetçinin iddialarını ise iki temel başlıkta toplamak mümkündür. Bunlardan ilki, daha önce Trabzon Çimento fabrikalarını alan Aşkale Çimento'nun Gümüşhane Çimento'yu da alarak Doğu Karadeniz pazarında hakim duruma geçtiği iddiasıdır. 2001 yılından itibaren faaliyeti bulunmayan, dolayısıyla herhangi bir ciro ve pazar payına sahip olmayan tesiste zaten üretim yapmak için gerekli donanımın mevcut olmadığı anlaşılmış olup, halihazırda tesiste bulunan makine/teçhizatın da uzun süreden beri kullanılmaması, bakımsız ve hurda değerinde olması dikkate alındığında işlemin, Aşkale Çimento'nun hakim duruma geçmesine imkan tanıyacak nitelikte olmadığı görülmüştür.

Şikayetçi, ikinci olarak, tesisi kendisi almış olsaydı bir milyon ton/yıl kapasiteli entegre bir tesis kuracağını, ancak Aşkale Çimento'nun tesisi gerçek değerinin çok üzerinde alarak bu yolu kapattığını ve hakim durumunu güvenceye aldığını iddia etmektedir. Ancak, ihaleye ilişkin belgeler incelendiğinde, şikayetçi CMT Çimento'nun da söz konusu ihaleye katılmış ve 3.020.000 YTL'ye satılan tesise 2.970.000 YTL teklif vermiş olduğu görülmüştür. Satılan arsanın büyüklüğünün entegre bir çimento fabrikası kurmak için yetersiz olması, böyle bir tesis kurulabilecek olsa bile yatırım maliyetinin en az 100 milyon \$ tutacak olması, bu denli yüksek bir maliyet karşısında arsaya verilmiş olan yaklaşık 2 milyon \$'ın önem arz etmemesi gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda şikayetçinin ihaleyi almış olsaydı entegre bir çimento fabrikası kuracağına ve böylece bölgede rekabetin artacağına yönelik iddiası yerinde görülmemiştir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Gümüşhane Çimento Sanayi T.A.Ş.'nin TMSF tarafından satışına ilişkin işlemin 4054 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına, şikayetin reddine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

(Rekabet Kurulu'nun 15.11.2006 tarih ve 06-84/1060-307 sayılı Kararı)

KARŞI OY GEREKÇESİ

Aşkale Çimento San.Tic.A.Ş.'nin Trabzon çimento fabrikasından sonra Gümüşhane çimento fabrikasını da alarak Doğu Karadeniz Bölgesi çimento pazarında hakim duruma geçtiği ve hakim durumunu kötüye kullanarak sektörde rekabeti önlediği ve 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği gerekçesiyle CMT Çimento Mineral Teknolojileri San.Dan.veTic.Ltd.Şti. tarafından yapılan şikayet üzerine alınan Kurul Kararına aşağıda belirtilen nedenlerle katılmıyorum.

Teknik Daire Raporundan, "Gümüşhane çimento fabrikasının 2001 yılından bu yana gayri faal olması nedeniyle Uzan Grubu'nun diğer çimento fabrikaları gibi ticari ve iktisadi bütünlük içinde satışının yapılmadığı, uyulması gerekli olan 1998/4 sayılı Özelleştirme Tebliği kapsamı dışında kaldığı varsayılarak Gümüşhane Çimento'nun işletmesinin devrine yönelik bir ihalenin söz konusu olmadığı" anlaşılmıştır.

1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" in 2. kapsam maddesinde belirtildiği üzere, "... Mal veya hizmet üretimine yönelik birimlerin özelleştirilme yolu ile her türlü devri bu Tebliğ hükümlerine tabidir" ifade edilmesine rağmen, geçmişte çimento üretimi maksadıyla yatırımı tamamlanmış ve yıllarca çimento üretiminde bulunmuş bir tesisi, üretim yapılmayan yıllarda tesisin; bakımsız bırakılması, sökülerek başka fabrikalara monte edilen öğütme tesisi v.b. aksamlarının bulunmayışından hareketle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na, 1998/4 sayılı Tebliğin "mal veya hizmet üretimine yönelik olmayan gayrimenkullerin devri" gibi mütalaa edilerek Tebliğ kapsamı dışında kalan haller düşünülüp tasarruflarda bulunulması kanaatimizce doğru değildir. Bu kabulden hareketle geçmişte çimento üretimi yapılan ve eksik donanımları tamamlanarak alıcılar tarafından her zaman üretim yapılabilecek (ihaleye katılan teşebbüsler ve ihaleyi kazanan teşebbüsün satın alma amacının da tesiste çimento üretimine devam etmek olduğu açıktır.) fabrika tesislerinin Kurul'ca TMSF'nin talebi doğrultusunda ön bildirim ve/veya izne tabi olmadığına kanaat getirilmesi, Kurul'un şeker sanayi, perakendecilik sektörlerindeki geçmiş devralma dosyalarında – sadece arazi ve teşvik belgesi, CED raporuna sahip teşebbüsler, üretim kabiliyeti olmayan natamam tesisler, kira kontratları ve üretimle ilgisi olmayan gayrimenkullerin – devredilmesi örneği konularda yapılan tartışmalar ve alınan Kurul kararları ile çelişmektedir.

Dolayısıyla, Gümüşhane Çimento Fabrikasının devir işleminin TMSF'ce daha önce devri yapılan Uzan Grubu'na ait çimento fabrikalarının devir işlemlerinde yapıldığı gibi, Özelleştirme Tebliği'ne uygun olarak, 1998/4 Tebliğinin 3. maddesi uyarınca; ön bildirimde bulunularak ihale belgesinin hazırlığına esas Rekabet Kurul görüşünün alınması ve akabinde, ihale işleminin

06-84/1060-307

sonuçlanmasından sonra ve fakat zelleřtirme st Kurulu'nun kararından önce Rekabet Kurulu'nun vereceği nihai izin çerçevesinde yapılmış olması gerekirdi.

Rıfki NAL
Kurul yesi